

Digitalna Superbaka

Nemilosrdnim djelovanjem i beskompromisnim nastupom Neelie Kroes, sada već uvjerljivo najomiljenija političarka svih vremena među internetskom populacijom, pokazala je veće razumijevanje tehnologije i od mnogih duboko involviranih u IT biznis. A tek su joj 72 godine

Zürich, Stockholm, London, Pariz, Beč, Bruxelles, San Francisco, New York, Toronto, Washington, Hong Kong, Tokio, Taipei, Sydney, Kuala Lumpur, Šangaj, Johannesburg, Cape Town i, primjerice, Moskva neki su od gradova gdje je, barem donedavno, vožnja taksijem bila među najskupljima na svijetu, bez obzira na to što u većini tih gradova postoji i po nekoliko kompanija koje se bave tim poslom, stvarajući tobože zdravu konkurentsku klimu, kakva bi trebala rezultirati realnim cijenama ove usluge.

Konce im, međutim, posljednjih mjeseci mrsi sve poznatiji *startup* iz San Francisca nazvan Uber (www.uber.com). Radi se o tvrtki koja proizvodi istoimenu mobilnu aplikaciju za nekoliko platformi namijenjenu povezivanju putnika s vozačima automobila kod njih registriranih za tzv. *ridesharing* uslugu.

Stvar funkcionira toliko jednostavno da je teško zamisliti kako itko više koristi dispečersku službu klasičnog taksija ili dizanje ruke na ulici kad poželi uslugu vožnje ako u njegovu gradu postoji Uber. Dovoljno je kroz aplikaciju inicirati prijevoz i karta s ucrtanim najbližim raspoloživim vozilima pojaviti će se na ekranu telefona, gdje se čak može pratiti kretanje vozila koje vam dolazi pružiti uslugu.

Praktičnost, dakako, nije glavna prednost Ubera pred običnim taksijem, već cijena - višestruko je niža od one koju naplaćuju pravi taksisti jer ovdje ne postoji trošak središnjeg dispečerskog sustava za svaki pojedini grad i zbog značajnih ušteda koje se postižu optimalnim *šeranjem* istog vozila za nekoliko istovremenih vožnji. Usto, usluge Ubera plaćaju se karticom preko iste te mobilne aplikacije, čime se izbjegava mogućnost ikakva varanja klijenta, zaokruživanja cifri zbog napojnice i korištenja gotovine.

Dakako, u kojem se god gradu pojavi, Uber izaziva žestoku reakciju postojećih taksista, kojima biznis zbog osjetno više cijene rapidno (propada). U borbi protiv Ubera najdalje su otišli taksisti u nerealno skupom Bruxellesu, koji su iznudili čak i sudsku zabranu tog servisa, uz svesrdnu podršku briselske regionalne ministrice za "mobilnost", stanovite Brigitte Grouwels. Štoviše, uhvati li se nekog vozača automobila da vozi za Uber, bit će kažnjen sa 10.000 eura.

Neka uzmu tabletu za tlak, poručila je Steelie Neelie glavešinama mobilnih operatera kad je ukinula roaming unutar EU-a

Zakoni doneseni na razini Belgije podliježu supremaciji onih donesenih na razini Europske Unije, pa je u obranu Ubera, ne čekajući ni trenutka, krenula potpredsjednica Europske komisije i povjerenica za digitalnu agendu, čuvena Neelie Kroes.

"Zaprepaštena sam odlukom briselskog suda", napisala je na svojem blogu, dodajući da "ova odluka ne služi zaštitu putnika, već zaštitu taksikartela". Britka i izravna Kroes nadalje spomenutu Brigitte naziva "ministricom za anti-mobilnost", tumačeći joj kako se tom sudskom odlukom ne štite nikakva radna mjesta, već se naprosto njome iritira ljude.

Kroes svoje stajalište, kao i obično, argumentira poznavanjem tehnologije, onim posve elementarnim, kakvo bi trebao razumjeti svatko: "Kako ćete provoditi svoju odluku? Hoće li policija špijunirati naše telefone da vidi kad smo bukurali vožnju preko Ubera? Ne mislite li da imaju pametnijeg posla u Bruxellesu?" Održala je i moralnu lekciju briselskom sudu: "Jeste li uzeli u obzir 23 nedavna silovanja žena koju su počinili ljudi koju su glumili da su

vozači taksija? Pomislila bih da će taksisti biti više zabrinuti zbog štete koja je time nanesena njihovoj reputaciji nego zbog konkurencije koju dobivaju s Uberom..."

Završila je u svojem stilu koji ne ostavlja puno mjesta za protuargumente. "Zatvaranje vrata Uberu ne rješava ništa, nego šalje lošu *anti-tech* poruku o Bruxellesu, koji je već odavno u prehistorijskom dobu što se tiče 4G-a. Ljudi u Bruxellesu su moderni i otvoreni i treba im pružiti šansu da koriste moderne i otvorene usluge."

Sedamdesetdvostrana Neelie Kroes iz dana u dan trudi se stanovnicima Europske Unije donositi konkretne, praktične prednosti života u toj i takvoj zajednici zemalja. Upravo je ona ta koja je kroz tijela Europske komisije progurala donošenje zakona najprije o drastičnom smanjivanju cijena, a onda i o potpunom ukidanju naplate *premium* troškova za *roaming* unutar EU-a. Nema tog gazde mobilne mreže u Europi koji u njoj zbog toga ne vidi najvećeg neprijatelja i kojem ne skače tlak na spomen njezina imena. "Neka uzmu tabletu za tlak", njezina je reakcija na to, "i ja sam ih pila svaki put kad bih dobila račun za telefon i mobilni internet nakon putovanja u neki drugi grad unutar EU-a".

Steelie Neelie, kako je od milja zove sve veća vojska njezinih obožavatelja na Facebooku, Twitteru, Instagramu i drugim društvenim mrežama koje obilato koristi i putem kojih obilato komunicira s građanima EU-a, provela je još jedan, možda i važniji zakon kroz Europsku komisiju - onaj o mrežnoj neutralnosti. Njime se davateljima internetskih usluga, ali i vladama članica EU-a, nalaže obveza tretiranja sveg internetskog prometa na jednak, nediskriminirajući način (cjenovno ili ograničavanjem brzine ili količine prenesenih podataka), neovisno o korisniku, usluzi, sadržaju, aplikaciji, tehnologiji komuniciranja...

Praktički, to znači da operater ne smije, primjerice, onemogućiti korištenje WhatsAppa ili posebno naplatiti promet ostvaren razgovorom putem Skypea ili Vibera, ili bilo na koji drugi način ograničiti ili penalizirati korisnika koji koristi internetsku uslugu kojom bi mogao smanjiti svoj mjesečni račun. "Dok sam u Europskoj Uniji, sa svojim ću unucima skajpati koliko ja hoću i kad god ja hoću, a da me za to operateri ne oduku", odrješito je i ovaj put odbrusila digitalna Superbaka. ■